

TSEBIŠO YA TLHALOSO YA MENEELO

PRETORIA, Labohlano, 23 Agosetose 2019 - Maikemišetšo a leano la SARS ke go dira setšo sa obamelo motšhelo ya boithaopo magareng ga balefela motšhelo. Bjale ka karolo ya go fihlelela nepo ye, SARS e tlo gatiša dingwalwa tša tlhaloso go fana ka tsebo go setšhaba ka ga merero e mmalwa yeo e ka laodišwago mo tikologong ya gabjale. Mo nakong ye, SARS e bolela ka meneelo.

Dipotšišo tše mmalwa di a botšišwa mabapi le mokgwa wa meneelo le ditlamorago tša yona tša motšhelo. Morero wa tsebišo ye ya tlhaloso ke go hlalosa ka boripana seo se ka tšewago bjale ka moneelo gape se ka tšheledišwago, gammogo le ditlamorago tša go lefela palo ya tšhelete ntle le ge e le moneelo.

Moneelo

Lentsu le "moneelo" le šupetša go fana ka thoto mahala ka boithaopo (boikgafo). Moneelo wo o hloka boikgafo go moneedi, ka fao go hlalosa dinyakwa tša gore transekšene e swanetše go dirwa ka mokgwa wa boneelo bja mphiwafela. Ge eba go na le tetelo ya go hwetša sengwe morago, gona ga e sa tšewa bjale ka moneelo.

Mo mabakeng ao go tšeditšwego gore moneelo o dirilwe, go na le mabaka a mmalwa a ditlamorago go tšwa go tebelelo ya motšhelo ao a swanetšego go lebelelwa. Dintlhakgolo tšeo di nyalelanago le motšhelo ke:

- Ge eba motšhelo wa moneelo wo a lefelwa.
- Ge eba moneelo o gogelwa motšhelo.

METŠHELO YA MENEELO

Sa pele, metšhelo ya meneelo e ama motho ka noši yo mongwe le yo mongwe, khamphani goba trasete ya bodudi yeo e tlhaloswago ka go Molao wa Motšhelo wa Letseno. Se se ra gore bao e sego badudi ga ba na maikarabelo a motšhelo wa moneelo.

Sa bobedi, molao o na le lenaneo la meneelo ya go lokollwa, yeo e akaretšago, magareng ga tše dingwe, meneelo magareng ga balekani le go taolo efe goba efe ya mmušo, mokgatlo wa dipolotiki o mongwe le o mongwe wo o ngwadišitšwego, goba setheo se sengwe le se sengwe sa go hola setšhaba seo se dumeletšwego.

Se bohlokwa kudu, moneelo o ka lokollwa go motšhelo ge eba palomoka ya boleng bja meneelo bakeng sa ngwaga ga e fete:

- R100 000 ya thoto yeo e neetšwego ke motho wa tlhago.
- R10 000 ya dimpho tša ka mehla mo mabakeng ao molefela motšhelo e sego motho wa tlhago. Ka mantšu a mangwe, tše ke dimpho tša ka mehla, mohlala, dikhamphani le ditrasete.

Gape e khwalifaya bakeng sa tokollo go tšwa go metšhelo ya meneelo ke kabelo ya bona fide enngwe le enngwe yeo e dirilwego ke moneedi bakeng sa tlhokomelo ya motho yo mongwe le yo mongwe. Mola e sa kgaoletšwa go palo e itšeng, tokollo ye e kgaolelitšwe go seo Khomišinare a se lebelelago bjale ka mabaka a go kwagala. Se se diretšwe go akaretša mabaka a go swana le go thekgo ya tlhokomelo/sapoto ya ngwana bjale le bjale. Motšhelo wa Meneelo e swanetše go lefelwa go SARS mafelelong a kgwedi, go latela kgwedi yeo moneelo o dirilwego. Motho yo a dirago moneelo (moneedi) ga a na maikarabelo a go lefela motšhelo, eupša ge moneedi a ka palelwa ke go lefela motšhelo mo nakong yeo e beilwego, moneedi le moneelwa bobedi ba na le maikarabelo a šoro a go lefela motšhelo.

Morago ga go dira moneelo, moneedi o swanetše go tlatša foromo ya IT144 (Taodišo ka moneedi / moneelwa), yeo e hwetšagalago gomme e romelwe go lekala la SARS le bohlatse bja tefelo. Metšhelo ya Meneelo e ka lefelwa ka eFiling.

Motšhelo wa moneelo o tšhelelwa ka tekanyo ya go lekana ya 20% go boleng bja koketšo bja thoto yeo e neetšwego bja go se fete R30 million gape ka tekanyo ya 25% ka morago.

DIKGOGELO TŠA MOTŠHELO TŠA BONA FIDE (GO NEELA KA PELO E BOTSE)

Molao wa Motšhelo wa Letseno go dumelela kgogelo, kgatlanong le letseno la go tšhelelwa la molefela motšhelo yo mongwe le yo mongwe, bona fide ya moneelo wo o dirilwego, mohlala, mokgatlo o dumeletšwego, agente, setheo goba kgoro ya mmušo yeo e laeditšwego go karolo 18A(1) ya Molao. Kgogelo, le ge go le bjale, e kgaolelitšwe go 10% ya letseno la molefela motšhelo leo le tšhelelwago. Palo ya tšhelete yeo e neetšwego ya go feta 10% ya letseno la go lefišwa motšhelo le tšewa bjale ka moneelo wo o dirilwego mo ngwageng o latelago wa motšhelo.

DITRANSEKŠENE TŠEO DI SA TŠEEGO BJALE KA MENEELO

Fao transekšene e sego ya fiwa ka mphiwafela ka tlhago (mohlala, tefelo e tee ya go šireletša kontraka), e ka se tšewe bjale ka moneelo bjale ka ge go tlhalositšwego, ka fao ga se motšhelo wa moneelo. Le ge ditransekšene tša mokgwa wo di ka se lefelwe motšhelo, letseno la mokgwa wo goba dipoelo tša ditiragalo tšeo di sego molaong le/goba dirasiti (bjale ka dipipamolomo) ka kakaretšo di a tšhelelwa.

Go tlaleletša, karolo 23(o) ya Molao e thibela kgogelo ya ditshenyagelo (go akaretša meneelo), mabapi le ditiragalo tšeo di sego molaong bjale ka pipamelomo, difaene le dikotlo.

Boitatolo: Tsebišo ya tlhaloso ye e fana fela ka ditlhahli tša kakaretšo. Ge e tsenelele go dintlha tša sethekeniki le semolao tše gantši di amanywago le motšhelo, ka fao, e se dirišwe bjale ka tšhupetšo ya semolao. Ga tšweletše ditlwaelo tšeo di diragalago ka kakaretšo. BOFELO

Dipotšišo: sarsmedia@sars.gov.za